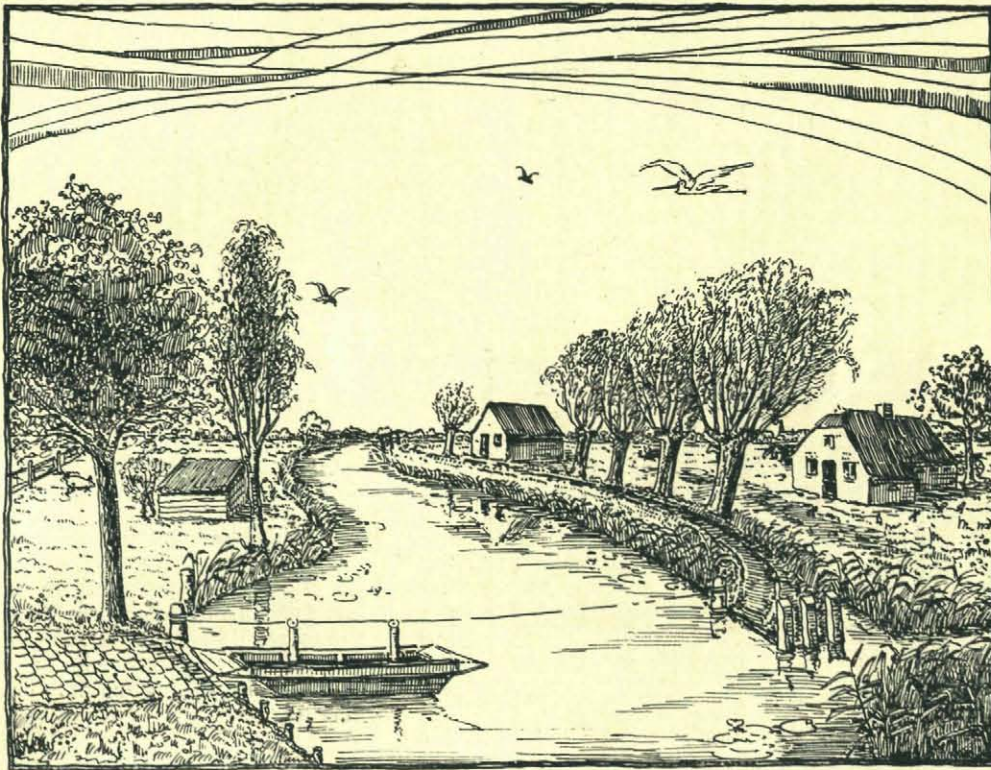

MORGENSTER.

EEN heerlijk oord voor den natuurliefhebber en wandelaar is het zeer oude Soest, zoo schilderachtig gelegen aan het lijntje van Utrecht naar Baarn. Daar vindt men nu haast van alles wat: Heb je zin om naar de bosschen te gaan, dan neem je den kant van Soesterberg, of je gaat naar Baarn. Aan den Nieuwen Weg vindt je de hei al, wat verderop kom je in het Soesterveen, duinen biedt het je ook al en kan dat alles je nog niet bekoren, omdat je meer van weide en water houdt, dan kan Soest je dat ook schenken. Je hoeft dan alleen maar den kant van de Eem op te gaan, den polder in, zooals ze daar zeggen. In elk van die gebieden kan de natuurliefhebber aardige en bijzondere dingen te zien krijgen, maar dit keer wil ik u den polder in voeren.

De Grootte Melm in Soest.

Op twee wijzen kan men bij de Eem komen. Den eersten ingang vindt ge in het hartje van het oude Soest, in de Kerkebuurt, vlak bij het huis, waarin vroeger de herberg „De Drie Ringen” gevestigd was en waar Ferdinand Huyck onder de messenstekers terecht kwam. De Eemweg voert naar de Kleine Melm, zoo heet de plaats, waar je met een roeibootje overgezet kunt worden naar den overkant door den eigenaar van de boerenherberg, die zich daar aan het water bevindt. Vroeger ging er geen voorjaar voorbij, dat we ons daar in Februari of begin Maart niet lieten over zetten. We liepen dan over den dijk langs de Eem den kant naar Amersfoort op. En als we dan zoo een kwartiertje ge-

loopen hadden tot we bij de knotwilgen kwamen, dan stond het daar vol, meer dan vol met sneeuwkllokjes. Nooit heb ik er ergens zoo'n massa bijeen gezien.

Er gaat bijna geen winter voorbij, of de Eem treedt bij aanhoudenden Noordenwind buiten haar oevers. Als 't water dan weer terugtrekt, blijft er van allerlei achter, waterplanten, afgeknakt riet, verschrompelde waterdraden, maar vooral overblijfselen van rietstengels. Dat alles geeft aan de uiterwaarden en aan de lichte dijkglouing, want de Eemdijk is niet hoog, een rommelig aanzien. En daar komen nu de sneeuwkllokjes met haar helderwitte bloemetjes bovenuit kijken. Wat heerlijk voorjaarsidee gaf dat! 't Was of al die klokjes de lente inluidden! En zulke lange stelen hadden ze, want ze moesten zich heelemaal door die laag humus heenwerken. Grootbloemig waren ze ook, ze schenen het goed te hebben. We konden er gerust wat van meenemen, hier miste men een handvol bloemen niet!

Maar sedert jaren is nu het terrein afgesloten. Bloemenventers uit de steden kwamen ze met zulke enorme massa's weghalen, zelfs met bol en al, dat weldra van heel het sneeuwkloukenveld niets meer over zou zijn. Toen heeft de eigenaar er verboden terrein van gemaakt.

Morgenster of Vogelmelk $\frac{1}{2}$ nat. gr.

Daarom gaan we nu naar de Grootte Melm. Die ligt meer den kant van Baarn op en den toegang vindt ge op den Brink bij het groote Spoorwegviaduct. Daar voert de Melmweg naar de overzetplaats. Want aan den overkant van het water liggen verscheidene boerderijen en het is te begripen, dat de bewoners van die behuizingen ook wel eens in het dorp moeten wezen. Daar aan de Grootte Melm is ook een veerhuis en dit is zelfs in het bezit van een pont.

Om nu daar wat aardigs te zien, moet ge u in eind April of begin Mei eens over laten zetten. Het schilderachtig uitzicht op Baarn met de Naald op den voorgrond, op de Lange Jan van Amersfoort en de aardige torens van Soest loont alleen al de moeite. Maar ik vergat nog te zeggen, dat ge in den morgen moet gaan en vooral een zonnigen dag moet uitkiezen. Kijk dan eens in het nu nog lage gras aan den onderkant van den dijk. Uw eerste uitroep zal zijn: Och, allemaal sterren! Ja, daar staat het bijna zoo vol met morgenster of vogelmelk,

als het aan de kleine Melm met sneeuwkllokjes stond.

't Is inderdaad een alleraardigst gezicht. De bloemen zijn beslist zespuntige sterren, helderwit met zachtgroene, overlengsche strepen. Maar gaat ge nu 's middags of op een donkeren dag, dan merkt ge van de schitterende sterren niets. Toch zijn ze er wel, als ge goed kijkt. Doch de bloemen zijn allemaal dicht en omdat de bloemdekbladen van buiten zachtgroen gekleurd zijn, vallen de planten niet op. Hoofdzakelijk 's morgens zijn ze open, vandaar ook de naam „morgenster”. De Franschen noemen de plant „La dame d'ouze heures”, omdat ze om dien tijd het mooist is.

De stengel zit onder den grond in den vorm van een bol, soms heel diep, wel meer dan een groote hand. Ik heb wel eens geprobeerd, de bollen op te graven, maar dat ging niet gemakkelijk; meestal brak de broze bloemstengel af en toen het me eindelijk met een bolletje gelukte, heb ik er toch niet veel succes mee gehad. Ik heb het in den tuin gezet en goed nat gehouden, gedachtig aan de omstandigheden, waarin ik de plant

gevonden had Maar ze scheen het toch niet naar den zin te hebben, want de plant is het volgend jaar niet voor den dag gekomen.

De bloemen zitten in ijle schermen. Middenin een paar knoppen, dan eenige geopende bloemen en onderaan vruchten. De takken, die vrucht gezet hebben, gaan horizontaal staan, dat maakt het scherm nog ijler. De bijen zorgen voor de bevruchting. Die kan men dan ook gewoonlijk in de buurt vinden. Ze zoeken het lokaas, de honing, diep in een buisje, dat de helmraden tezamen vormen en brengen dan bij hun bezoek aan een volgende plant het stuifmeel over.

Zoo alleraardigst als de open bloemen daar tusschen het gras staan, zoo weinig succes heb je ervan om er wat mee te nemen en thuis in een vaasje te zetten. Ze treuren meteen en blijven treuren.

Volgens het woordenboek van de Ned. Plantennamen, heeten ze in Friesland nakende meisjes, een naam, die te plaatsen is. Want het lijnvormige blad, dat veel overeenkomst met het gras heeft, valt niet op en alleen de bloem zonder meer springt in het oog. In Limburg noemt men haar Paaschbloem; morgenster en vogelmelk zijn in Utrecht wel de gangbare namen, hoewel een boerin, die uit den Eempolder kwam, me vertelde, dat de boeren daar ze kortweg „sterretjes” noemen.

Utrecht 1929.

J. H. BRINKGREVE—ENTROP.

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

Een vel extra. — Door de vriendelijkheid van het Meijendel-comité zijn wij in de gelegenheid deze aflevering met één vel uit te breiden. Daardoor kunnen we de tabel van de begroeiing van Meijendel in zijn geheel geven. Wij hechten aan dat vergelijkend overzicht groote waarde en spreken nogmaals de verwachting uit dat de Overheidszorg voor Meijendel de wetenschappelijke verzorging moge evenaren. T.

Tegen Brand van Bosch en Heide. — In de Algemeene Ledenvergadering van de Nederlandsche Heidemaatschappij, welke in September j.l. te Leeuwarden werd gehouden, werd door eenige leden de wenschelijkheid bepleit van het instellen van een commissie, die het boschbrandvraagstuk en de bestrijding en voorkoming daarvan in studie zou nemen. De Voorzitter zegde toen toe, dat het Bestuur van de Maatschappij dit zou overwegen. Als gevolg daarvan heeft de Raad van Commissarissen een commissie benoemd, die op 7 April 1930 voor het eerst bijeen kwam.

Ze is als volgt samengesteld:

A. W. J. J. Baron van Nagell, Voorzitter v/d. Ned. Heidemij., Voorzitter te Barneveld; W. H. de Beaufort, particulier Houtvester te Maarn; Mr. M. J. Koppius, Commissaris v/d. Onderlinge Bosschen-Verzekering-Maatschappij te Arnhem; C. D. H. den Hartog, Districts-Commandant, tevens Inspecteur der Rijksveldwacht te Arnhem; J. H. Jager Gerlings, Inspecteur v/h. Staatsboschbeheer te Zeist; G. van Leusen, Directeur v/d. Maatij. van Weldadigheid te Frederiksoord; J. P. van Lonkhuyzen, Directeur v/d. Nederl. Heidemaatschappij, Arnhem; Jhr. A. J. B. v. Suchtelen v/d. Hoge Oorlofs- en Houtvesterij te Arnhem; C. D. H. den Hartog, Districts-

Commandant, tevens Inspecteur der Rijksveldwacht te Arnhem; J. H. Jager Gerlings, Inspecteur v/h. Staatsboschbeheer te Zeist; G. van Leusen, Directeur v/d. Maatij. van Weldadigheid te Frederiksoord; J. P. van Lonkhuyzen, Directeur v/d. Nederl. Heidemaatschappij, Arnhem; Jhr. A. J. B. v. Suchtelen v/d. Hoge Oorlofs- en Houtvesterij te Arnhem.

De eerste week van April hadden wij hier in Bloemendaal Spechten; op 8 April in den namiddag 6 stuks (3 paren?) en van den abnormaal sterken herfsttrek van verleden jaar? T.

— De ringmusschen van de Apollolaan zijn dit jaar weer in een flink troepje (30-tal). Ze hebben zich meer dan verleden jaar gescheiden gehouden en zijn ook veel vroeger weer

Onderlinge Bosschen-Verzekering-Maatschappij te Arnhem; C. D. H. den Hartog, Districts-Commandant, tevens Inspecteur der Rijksveldwacht te Arnhem; J. H. Jager Gerlings, Inspecteur v/h. Staatsboschbeheer te Zeist; G. van Leusen, Directeur v/d. Maatij. van Weldadigheid te Frederiksoord; J. P. van Lonkhuyzen, Directeur v/d. Nederl. Heidemaatschappij, Arnhem; Jhr. A. J. B. v. Suchtelen v/d. Hoge Oorlofs- en Houtvesterij te Arnhem.

Groote Bonte Specht. — In de eerste week van April hadden wij hier in Bloemendaal Spechten; op 8 April in den namiddag 6 stuks (3 paren?) en van den abnormaal sterken herfsttrek van verleden jaar? T.

— De ringmusschen van de Apollolaan zijn dit jaar weer in een flink troepje (30-tal). Ze hebben zich meer dan verleden jaar gescheiden gehouden en zijn ook veel vroeger weer